

تحلیل جامعه شناختی و روانشناختی اثربخشی شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان با توجه به نقش میانجی ارزش‌ها

کلثوم تیرگری: دانشجوی دکتری تخصصی جامعه‌شناسی مسایل اجتماعی ایران، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران
منصور حقیقتیان: دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران (* نویسنده مسئول) mansour_haghighatian@yahoo.com
محمدعلی چیت‌ساز: استادیار جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

سبک زندگی ایرانی اسلامی،
ارزش‌های سیاسی،
ارزش‌های اجتماعی،
ارزش‌های مذهبی،
ارزش‌های اقتصادی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۴

تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۱۲/۲۸

زمینه و هدف: امروزه، شاهدیم که با بالا رفتن اهمیت موضوع چگونگی زندگی مردم «سبک زندگی» به عنوان یک مفهوم تازه و بکر شکل گرفته است. بنابراین هدف از پژوهش حاضر تحلیل جامعه‌شناختی و روانشناختی اثربخشی شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان با توجه به نقش میانجی ارزش‌ها بود.

روش کار: این تحقیق در قالب پارادایم اثباتی و بارویکرد کمی صورت گرفته است. روش پژوهش حاضر مبتنی بر روش‌های اسنادی و پیمایشی است. در این مطالعه شاخص‌های سبک زندگی مبتنی بر اصول فرهنگ ایرانی اسلامی بومی بود و ارزش‌ها در چهار بُعد ارزش‌های مذهبی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی گونه بندی شدند و نهایتاً بر اساس شاخص‌های انتخاب شده گویه‌هایی طراحی شد و در قالب پرسشنامه در آمد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شهروندان جوان (یا جوانان) شهر بهشهر در استان مازندران بود که بر اساس آخرین سرشماری صورت گرفته در کشور توسط سازمان آمار ایران، تعداد جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهر بهشهر حدود ۴۸ هزار نفر بود و حجم نمونه با استفاده از نرم افزار Spss Sample Power برابر با ۲۵۰ نفر به دست آمد. شیوه نمونه‌گیری در این تحقیق سهمیه‌ای متناسب با حجم بوده است. در این مطالعه برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 21 و AMOS18 استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج یافته‌ها نشان می‌دهد که میانگین ارزش‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و مذهبی بالاتر از حد متوسط بود و آماره‌های فوق به ترتیب از بیشترین به کمترین میانگین به این صورت بوده‌اند ۱. ارزش‌های مذهبی ۲. ارزش‌های سیاسی ۳. ارزش‌های اجتماعی ۴. ارزش‌های اقتصادی. همچنین میانگین شاخص‌های مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی به ترتیب از بیشترین به کمترین به این صورت بوده است: ۱. گذران اوقات فراغت ۲. مصرف بدن ۳. مدیریت بدن ۴. خانواده ۵. روابط. میزان تأثیر ارزش‌های جوانان بر سبک زندگی ایرانی اسلامی افراد، ۴۵ درصد، ارزش‌های سیاسی به میزان ۳۵ درصد و ارزش‌های اقتصادی ۲۴ درصد تأثیر معنادار داشته است.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان ادعان داشت که شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان با توجه به نقش میانجی ارزش‌ها موثر هستند.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Tirgari K, Haghighatian M, Chitsaz M. Sociological and Psychological Analysis of the Effectiveness of Social Networks on the Lifestyle of Young People with Regard to the Mediating Role of Values. Razi J Med Sci. 2024;(18 Mar);30.213.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با 4.0 CC BY-NC-SA صورت گرفته است.

Sociological and Psychological Analysis of the Effectiveness of Social Networks on the Lifestyle of Young People with Regard to the Mediating Role of Values

Kulsoom Tirgari : PhD Student of Social Sciences, Dehaghan branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran

Mansour Haghghatian: Associate Professor, Department of Sociology, Dehaghan branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran (* Corresponding Author) mansour_haghghatian@yahoo.com

Mohammadali Chitsaz: Assistant Professor, Department of Sociology, Dehaghan branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran

Abstract

Background & Aims: The results of the studies show that although lifestyle is a set of institutionalized behaviors and speeches in individual and social spheres, it is not separated from ideological substructures. Therefore, the Iranian lifestyle is largely derived from the most important ideology of the people, which is the religion of Islam. In other words, the lifestyle is Iranian because it is influenced by the living environment and culture of Iran, and it is Islamic because it is influenced by religion and religious values and beliefs. Therefore, the most important type of lifestyle in Iran is the Iranian Islamic lifestyle. Islam is a source of teachings related to different aspects of lifestyle, and there are many verses and traditions in this field because Islam is a school of life and a way of life that is in accordance with the natural desire of human beings and for all the details of individual and social life based on the foundation Man's nature and existence has instructions. According to Kuhi, the Islamic lifestyle refers to all the principles and issues that shape the context and essence of the life of the Muslim community and human beings, which is inspired by the values of the Islamic religion and the customs of the Islamic society. According to what was mentioned in the previous lines, the Iranian Islamic lifestyle is the most important distinguishing feature of Iranians from others, and this is while the Western lifestyle is especially under the influence of the growing trend of globalization and the spread of global media day by day in our country. It has expanded and changed the lifestyle of Iranians. The change in the lifestyle of Iranians can be identified through the change in its components in the life of Iranians, such as the consumption of cultural goods, the change in the way of spending leisure time and body management, and the pattern of food consumption. For example, the studies conducted show the increasing trend of fast food, the increase in the way people dress and make up, especially the youth in Iran, and it seems that there is a kind of conflict between the Western lifestyle and culture and the Islamic way of life, and every One of them follows a certain path. This is despite the fact that every society has special social, cultural, political, and historical conditions. It is necessary to have its own lifestyle, and therefore prescribing a single version of lifestyle for different countries - i.e. what the Western countries want - is not correct, but it is necessary that the people of each society, based on their assets, have their own life. Since Iranian society has been benefiting from the Islamic lifestyle for many centuries and at the same time has dissolved its original components such as the Iranian culture, therefore it is necessary for the Iranian Islamic lifestyle to Be title a style that is born of Iranian society and has been rooted in it for many years is to be introduced as a model of people's lifestyle. As was mentioned in the previous lines, our society has problems in the field of lifestyle, however, this issue is more noticeable in the field of young people's lives. Young people are the most affected by the media, and due to the excitement of youth and being influenced by friendly groups, they are more influenced by the current of western lifestyle than other groups, and this issue in the lives of those who should be the bearers of the Islamic Iranian lifestyle in the future. This aspect of dealing with the issue of the Islamic Iranian lifestyle among young people in Behshahr and especially the sociological analysis of the factors affecting it has been the focus of the researcher of this research. Preliminary studies indicated that one of the effective factors in the Islamic Iranian lifestyle of people is the values governing their lives. The effect of values on lifestyle is to such an extent that some believe that lifestyle is the product and result of people's beliefs and values so that the way a person looks at the world and the values accepted by him have an effect on how people choose their lifestyle. Therefore, the aim of this research was to analyze the sociological and psychological effectiveness of social networks on the

Keywords

Islamic Iranian Lifestyle,
Political Values,
Social Values,
Religious Values,
Economic Values

Received: 05/08/2023

Published: 18/03/2024

lifestyle of young people with regard to the mediating role of values.

Methods: This research has been conducted in the form of quantitative proof and productivity paradigm. The current research method is based on documentary and survey methods. In this study, the lifestyle indicators were based on the principles of native Iranian Islamic culture, and the values were classified into four dimensions: religious, social, political, and economic values, finally, based on the selected indicators, items were designed and put in the form of a questionnaire. The statistical population of the research included all the young citizens (or young people) of Behshahr city in Mazandaran province, according to the latest census conducted in the country by the Iranian Statistical Organization, the number of young people aged 18 to 30 in Behshahr city was about 48 thousand and the sample size using Spss Sample Power was obtained equal to 250 people. The sampling method in this research was quota proportional to the volume. In this study, SPSS 21 and AMOS 18 software were used for data analysis.

Results: The results of the findings show that the average of political, social, economic, and religious values was higher than the average and the above statistics were as follows from the highest to the lowest average: 1. Religious values 2. Political values 3. Social values 4. Economic values. Also, the average indicators of Iranian Islamic lifestyle components, in order from the highest to the lowest, were as follows: 1. Spending leisure time 2. Consumption 3. Body management 4. Family 5. Relationships. The influence of youth values on the Iranian Islamic lifestyle of people has had a significant impact of 45%, political values of 35%, and economic values of 24%.

Conclusion: In general, it can be acknowledged that social networks are effective in the lifestyle of young people due to the mediating role of values. The Islamic Iranian lifestyle is the most important distinguishing feature of Iranians from others, and this is the fact that the Western lifestyle, especially under the influence of the growing process of globalization and the spread of global media, has expanded day by day in our country, and the lifestyle of Iranians, especially the youth. It has changed. What most of all caused the formation of this issue was the mental concern of the researcher in the field of one of the serious issues of the youth, especially in the field of lifestyle. The change in lifestyle components such as the consumption of cultural goods change in the way of spending leisure time, body management, and food consumption patterns, for example, the increasing trend of fast food and the change in the way people dress and make up in Iran, especially the youth, indicate the change in the lifestyle of Iranians in general and Especially the youth, and the lifestyle of the youth is becoming more and more similar to the western lifestyle day by day. On the other hand, it seems that there is a kind of opposition and conflict between the Western lifestyle and culture and the Islamic way of life, and each of them follows a specific path. This is despite the fact that every society has special social, cultural, political, and historical conditions. It is necessary to have its own lifestyle, and therefore prescribing a single version of lifestyle for different countries - i.e. what Western countries want - is not correct, but it is necessary for the people of each society based on their cultural and religious values. Since Iranian society has been benefiting from the culture of Islam for many centuries and at the same time has dissolved its original components such as Iranian culture, therefore it is necessary to change the Iranian Islamic lifestyle to The title of a style that is born of the Iranian society and has been rooted in it for many years can be accepted as a model of the people's lifestyle, and any other lifestyle, including the western lifestyle, and its acceptance by the people, especially the youth, due to its inconsistency with Iranian Islamic culture, can be cause tensions and cultural conflicts in Iranian society.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Tirgari K, Haghghatian M, Chitsaz M. Sociological and Psychological Analysis of the Effectiveness of Social Networks on the Lifestyle of Young People with Regard to the Mediating Role of Values. Razi J Med Sci. 2024(18 Mar);30:213.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

*This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.

مقدمه

در دوران معاصر، با توجه به این که انسان مدرن تا حدود نسبتاً زیادی از دغدغه‌های عادی زندگی نظیر ناامنی، رفت و آمد و .. رهایی یافته است و با افزایش اهمیت نحوه زندگی مردم، مفهوم جدیدی نیز با عنوان «سبک زندگی» شکل گرفته است (۱). در واقع این مفهوم مولود دوران مدرن است. سبک زندگی پس از تحولات اقتصادی و فکری در دهه شصت و هفتاد میلادی و با ظهور جامعه مصرفی و رشد کالاها و خدمات مصرفی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است (۲). مفهوم سبک زندگی مورد توجه جامعه شناسان زیادی مورد بررسی قرار گرفت است (۳). سبک زندگی مجموعه رفتارهایی می‌باشد که افراد یا گروه‌ها بر می‌گزینند و ممکن است نمایانگر نگرش‌ها و گرایش‌ها و وجه تمایز آنان از دیگران باشد. به عقیده محققان همچنین سبک زندگی به عنوان مجموعه‌ای کم و بیش جامع از عملکردها تعبیر می‌کند که افراد آن را به کار می‌گیرند و روایت خاصی است که آنان برای هویت شخصی خود بر می‌گزینند (۴). مفهوم سبک زندگی معیاری برای تمایز و تشخیص افراد در زندگی است. برخی معتقدند که سبک زندگی در کوتاه‌ترین تعریف خود عبارت از هر شیوه متمایز و قابل تشخیص برای زندگی است (۵). به طوری که ملاحظه می‌گردد سبک زندگی به طور خلاصه نوع و نحوه زندگی و در واقع عملکرد افراد در زندگی شان است و سبک زندگی فعل و انفعال را در محیط زندگی افراد نشان می‌دهد. در واقع سبک زندگی افراد از یک سو بر محیط زندگی تأثیر دارد و از سوی دیگر محیط زندگی و بویژه ارزش‌ها و باورهای جاری در محیط زندگی سبک زندگی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۶). نتایج مطالعات نشان می‌دهد هر چند سبک زندگی مجموعه‌ای از رفتارها و گفتارهای نهادینه شده در حوزه‌های فردی و اجتماعی است اما منفک از زیر بناهای ایدئولوژیک نیست (۷). بنابراین سبک زندگی ایرانی نیز تا حد زیادی منبعث از مهم‌ترین ایدئولوژی مردم یعنی دین اسلام است. به عبارت دیگر سبک زندگی از آنجا که تحت تأثیر محیط زندگی و فرهنگ ایران است ایرانی و از آن جا که تحت تأثیر دین و ارزش‌ها و باورهای دینی قرار می‌گیرد اسلامی است. بنابراین مهم‌ترین نوع سبک زندگی در ایران سبک زندگی ایرانی اسلامی است. اسلام یک منبع

آموزه‌های مربوط به جنبه‌های مختلف سبک زندگی است که آیات و روایات متعددی در این زمینه هم وجود دارد چون اسلام مکتب زندگی و سبکی از زندگی است که مطابق با خواست فطری بشر است و برای تمامی جزئیات زندگی فردی و اجتماعی بر اساس زیر بنای فطری و وجودی انسان دستورالعمل دارد. بر این اساس به زعم کوهی سبک زندگی اسلامی به تمامی اصول و مسائلی که متن و بطن حیات اجتماع و انسان مسلمان را شکل می‌دهد اطلاق می‌شود که از ارزش‌های دین اسلام و عرف جامعه اسلامی الهام می‌گیرد (۸). با توجه به آن چه ذکر آن در سطور پیشین رفت سبک زندگی ایرانی اسلامی مهم‌ترین وجه تمایز ایرانیان با دیگران است و این در حالی است که سبک زندگی غربی بویژه تحت تأثیر روند رو به رشد جهانی شدن و گسترش رسانه‌های جهانی روز به روز در کشور ما گسترش یافته و سبک زندگی ایرانیان را متحول ساخته است. تحول در سبک زندگی ایرانیان را می‌توان از طریق تغییر مؤلفه‌های آن در زندگی ایرانیان مانند مصرف کالاهای فرهنگی، تغییر در نحوه گذران اوقات فراغت و مدیریت بدن و الگوی مصرف غذا مورد شناسایی قرار داد. به طور مثال مطالعات انجام شده روند افزایشی غذاهای فوری، افزایش نحوه لباس پوشیدن و آرایش افراد بویژه جوانان در ایران را نشان می‌دهد و به نظر می‌رسد که نوعی تقابل و تضاد میان سبک و فرهنگ زندگی غربی و شیوه زیست اسلامی وجود دارد و هر یک از آنها مسیر خاصی را دنبال می‌کنند (۹). این در حالی است که هر جامعه به دلیل برخورداری از شرایط خاص اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، تاریخی و .. نیازمند داشتن سبک زندگی خاص خود می‌باشد و بنابراین تجویز یک نسخه منفرد از سبک زندگی برای کشورهای مختلف- یعنی همان چیزی که کشورهای غربی، آن را می‌خواهند- امری صحیح نیست، بلکه لازم است مردم هر جامعه براساس دارایی‌های خود، سبک زندگی خاص خویش را داشته باشند. از آن جا که جامعه ایران، قرن‌های متمادی است که از سبک زندگی اسلامی بهره می‌گیرد و در عین حال مؤلفه‌های اصیل خود نظیر فرهنگ ایرانی را در آن حل کرده است از این رو لازم است سبک زندگی ایرانی اسلامی به عنوان سبکی که زائیده جامعه ایرانی است و سال‌هاست در آن ریشه دارد به عنوان الگوی سبک

زندگی مردم معرفی گردد. همان‌گونه که ذکر آن در سطور پیشین رفت جامعه ما در زمینه سبک زندگی دچار مسئله است با این حال این موضوع در حوزه زندگی جوانان محسوس‌تر است. جوانان بیش از همه مخاطب رسانه‌ها قرار می‌گیرند و به دلیل شور و هیجان جوانی و متأثر شدن از گروه‌های دوستانه بیش از بقیه گروه‌ها تحت تأثیر جریان سبک زندگی غربی قرار می‌گیرند و این موضوع در زندگی آنان که می‌بایست حاملان سبک زندگی ایرانی اسلامی در آینده باشند از این لحاظ پرداختن به موضوع سبک زندگی ایرانی اسلامی در جوانان در بهشهر و بویژه تحلیل جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر آن مورد توجه پژوهشگر این تحقیق قرار گرفته است. مطالعات مقدماتی بیانگر آن بود که یکی از عوامل مؤثر بر سبک زندگی ایرانی اسلامی افراد، ارزش‌های حاکم بر زندگی آنان است (۱۰). تأثیر ارزش‌ها بر سبک زندگی تا حدی است که برخی معتقدند اصولاً سبک زندگی محصول و معلول باورها و ارزش‌های افراد است به طوری که نوع نگاه انسان به جهان و ارزش‌های پذیرفته شده توسط وی بر نحوه انتخاب سبک زندگی افراد تأثیر دارد. بنابراین هدف این پژوهش تحلیل جامعه‌شناختی و روانشناختی اثربخشی شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان با توجه به نقش میانجی ارزش‌ها بود.

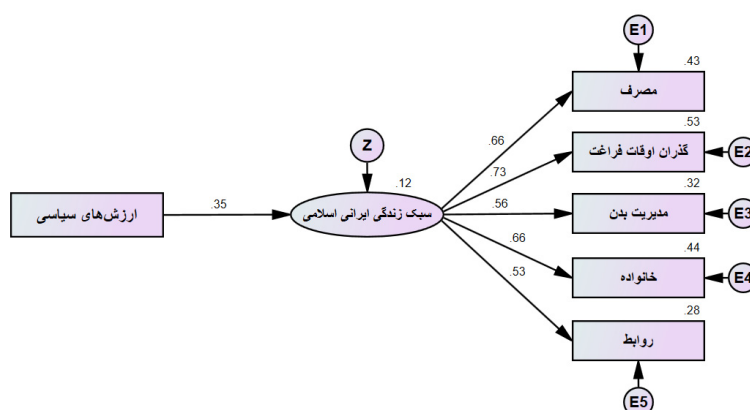
روش کار

این تحقیق در قالب پارادایم اثباتی و بارویکرد کمی صورت گرفته است. روش پژوهش حاضر مبتنی بر روش‌های اسنادی و پیمایشی است که با کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1402.107 در کمیسیون کد اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری به تصویب رسید. با استفاده از روش اسنادی به مطالعه مبانی نظری در حوزه سبک زندگی، سبک زندگی اسلامی، ارزش‌ها و از دیدگاه محققان و نظریه پردازان مختلف پرداخته شده است و بر اساس مبانی نظری مطالعه شده شاخص‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی مورد بررسی قرار گرفت و ارزش‌ها در چهار بُعد ارزش‌های مذهبی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی گونه‌بندی شدند و سپس به شاخص‌سازی هر کدام از این مقولات پرداخته شد و بر اساس شاخص‌های انتخاب شده گویه‌هایی طراحی شد و

در قالب پرسشنامه در آمد. برای سنجش متغیرها و آزمون فرضیه‌های تحقیق از روش پیمایش استفاده شده است. در مرحله میدانی و به منظور گردآوری داده‌های مورد نیاز از پرسشنامه دارای اعتبار و قابلیت اعتماد استفاده شد. به لحاظ معیار زمان این تحقیق از نوع مقطعی است و به لحاظ معیار ژرفایی از نوع پهنانگر است واحد تحلیل فرد و سطح تحلیل خرد است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شهروندان جوان (یا جوانان) شهر بهشهر در استان مازندران می‌باشد که محقق می‌کوشد داده‌های مقتضی را از میان آنان گردآوری کرده و آثار ناشی از سبک زندگی را در رفتار آنان مطالعه نماید. براساس آخرین سرشماری صورت گرفته در کشور توسط سازمان آمار ایران جوانان، گروه ۱۸ تا ۳۰ ساله را در بر می‌گیرند که مطابق با آمار این سازمان، تعداد جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهر بهشهر حدود ۴۸ هزار نفر می‌باشند. حجم نمونه با استفاده از نرم افزار Spss Sample Power برابر با ۲۵۰ نفر به دست آمد. شیوه نمونه‌گیری در این تحقیق سهمیه‌ای متناسب با حجم بوده است. ابزار گردآوری داده‌های مورد نیاز این تحقیق در بخش اسنادی فیش‌برداری از متون در دو حوزه سبک زندگی ایرانی اسلامی و ارزش‌ها بوده و در بخش پیمایش پرسشنامه بود. جهت تهیه پرسشنامه نهایی، مبانی نظری و تجربی مربوط به دو متغیر سبک زندگی ایرانی اسلامی و ارزش‌ها مورد بررسی قرار گرفت و پس از تعریف دقیق این متغیرها شاخص‌هایی برای آنها از بین شاخص‌های متنوع انتخاب شد که در این انتخاب رعایت جامعیت مفاهیم در نظر گرفته شد. در نهایت گویه‌هایی برای سنجش شاخص‌ها طراحی و در قالب پرسشنامه گردآوری شد. در این مطالعه برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 21 و AMOS18 استفاده شده است.

یافته‌ها

با توجه به مدل رگرسیونی ساده و خروجی استاندارد آن در نرم‌افزار Amos در شکل شماره ۱ و جدول شماره ۱ چنین می‌توان استنباط نمود که میزان تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته ۰/۳۵ گزارش شده است که این میزان تأثیر، یک تأثیر با شدت مناسبی بوده و ضریب تعیین R2 آن نیز برابر با ۰/۱۲ می‌باشد و بیانگر آنست که ۱۲ درصد واریانس متغیر وابسته (سبک زندگی ایرانی

شکل ۱- مدل رگرسیونی ساده با متغیر پنهان جهت ارزیابی تأثیر ارزش‌های سیاسی بر سبک زندگی ایرانی اسلامی

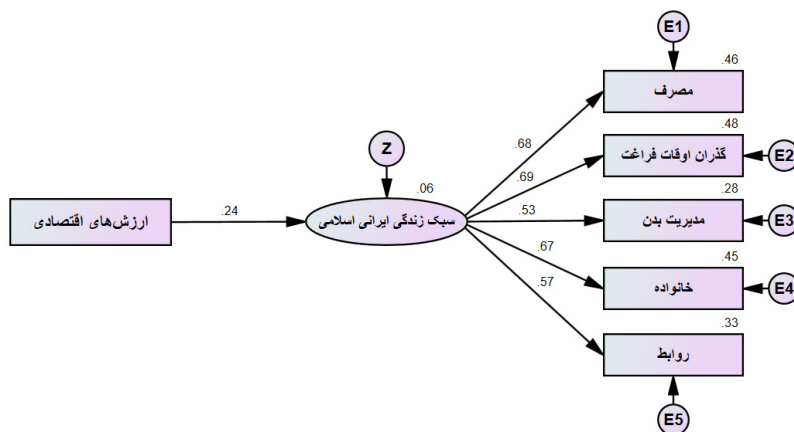
جدول ۱- خروجی استاندارد شده وزن‌های رگرسیونی و آزمون بوت استرپ

خروجی استاندارد شده وزن‌های رگرسیونی		
سطح معناداری	نسبت بحرانی	مقدار استاندارد شده
۰/۰۰۰۱	۵/۶۶	۰/۳۵
متغیرهای پژوهش		
تأثیر ارزش‌های سیاسی بر سبک زندگی ایرانی اسلامی		
خروجی آزمون بوت استرپ		
سطح معناداری	حد بالا	حد پایین
۰/۰۰۹	۰/۲۰	۰/۰۵
مقدار استاندارد شده (ضریب تعیین R2) در آزمون بوت استرپ		
۰/۱۲		

متغیر وابسته ۰/۲۴ گزارش شده است که این میزان تأثیر، یک تأثیر با شدت مناسبی بوده و ضریب تعیین R2 آن نیز برابر با ۰/۰۶ می‌باشد و بیانگر آنست که ۶ درصد واریانس متغیر وابسته (سبک زندگی ایرانی اسلامی) توسط متغیر مستقل (ارزش‌های اقتصادی) تبیین شده است. به عبارت ساده‌تر ۶ درصد از عامل سبک زندگی ایرانی اسلامی مربوط به متغیر ارزش‌های اقتصادی می‌باشد. مقدار سطح معناداری نیز در خروجی نرم‌افزار و در کادر وزن‌های رگرسیونی نیز برابر با ۰/۰۰۰۱ گزارش شده است که از نسبت بحرانی ۰/۰۵ کوچک‌تر بوده و معنادار بودن این تأثیر را از لحاظ آماری گزارش می‌کند. بطور کلی با توجه به خروجی آزمون بوت استرپ برای روشن شدن معناداری یا عدم معناداری ضریب تعیین ۰/۰۶ (۶ درصدی مدل در جامعه آماری) چون مقدار سطح معناداری در این آزمون برابر با ۰/۰۳ گزارش شده و از سطح خطای ۰/۰۵ کوچکتر است و در می‌توان استنباط نمود که بطور کلی این اثرات (تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته) معنادار می‌باشد، پس ارزش‌های اقتصادی بر سبک زندگی ایرانی اسلامی آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین، می‌توان سبک زندگی

اسلامی) توسط متغیر مستقل (ارزش‌های سیاسی) تبیین شده است. به عبارت ساده‌تر ۱۲ درصد از عامل سبک زندگی ایرانی اسلامی مربوط به متغیر ارزش‌های سیاسی می‌باشد. مقدار سطح معناداری نیز در خروجی نرم‌افزار و در کادر وزن‌های رگرسیونی نیز برابر با ۰/۰۰۰۱ گزارش شده است که از نسبت بحرانی ۰/۰۵ کوچک‌تر بوده و معنادار بودن این تأثیر را از لحاظ آماری گزارش می‌کند. به طور کلی با توجه به خروجی آزمون بوت استرپ برای روشن شدن معناداری یا عدم معناداری ضریب تعیین ۰/۱۲ (۱۲ درصدی مدل در جامعه آماری) چون مقدار سطح معناداری در این آزمون برابر با ۰/۰۰۹ گزارش شده و از سطح خطای ۰/۰۵ کوچکتر است و در بازه‌های حد پایین و حد بالا صفر واقع نشده است می‌توان استنباط نمود که بطور کلی این اثرات (تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته) معنادار می‌باشد، پس ارزش‌های سیاسی بر سبک زندگی ایرانی اسلامی آنان تأثیر معناداری دارد. بنابراین می‌توان سبک زندگی ایرانی اسلامی را بر اساس ارزش‌های سیاسی در جامعه آماری پیش‌بینی نمود.

با توجه به نتایج شکل شماره و جدول شماره ۲، چنین می‌توان استنباط نمود که میزان تأثیر متغیر مستقل بر

شکل ۲- مدل رگرسیونی ساده با متغیر پنهان جهت ارزیابی تأثیر ارزش‌های اقتصادی بر سبک زندگی ایرانی اسلامی

جدول ۲- خروجی استاندارد شده وزن‌های رگرسیونی و آزمون بوت استرپ

خروجی استاندارد شده وزن‌های رگرسیونی			متغیرهای پژوهش
سطح معناداری	نسبت بحرانی	مقدار استاندارد شده	تأثیر ارزش‌های اقتصادی بر سبک زندگی ایرانی اسلامی
۰/۰۰۰۱	۴/۳۲	۰/۳۴	خروجی آزمون بوت استرپ
سطح معناداری	حد بالا	حد پایین	مقدار استاندارد شده (ضریب تعیین R2) در آزمون بوت استرپ
۰/۰۳	۰/۱۶	۰/۰۳	۰/۰۶

مفهوم تفاوت مطلق در میان رفتارهای فردی نیست بلکه انسان‌ها علی‌رغم تلاش برای برخورداری از سبک‌های زندگی منحصر به فرد تشابهاتی را نیز در مؤلفه‌های سبک زندگی خویش نشان می‌دهند. بنابراین گیدنز تأکید دارد که هر چند سبک‌های انتخابی افراد اشکال متعددی به خود گرفته است با این حال مؤلفه‌های اصلی تشکیل دهنده سبک زندگی در بین تمام اشکال آن تقریباً یکسان است (۱۲). بوردیو (Bourdieu) (۱۹۸۴) مفهوم سبک زندگی را معیاری برای تمایز و تشخیص افراد در زندگی دانسته است (۱۴). بنابراین سبک زندگی به طور خلاصه نوع و نحوه زندگی و در واقع عملکرد افراد در زندگی شان است. سولومون (Solomon) (۱۹۹۴) معتقد است سبک زندگی فعل و انفعال را در محیط زندگی افراد نشان می‌دهد. با توجه به دیدگاه وی می‌توان دریافت که سبک زندگی ایرانیان از آنجا که تحت تأثیر محیط زندگی و فرهنگ ایران است، ایرانی و از آن جا که تحت تأثیر دین و ارزش‌ها و باورهای دینی قرار می‌گیرد اسلامی است (۴). سبک زندگی ایرانی اسلامی مهم‌ترین وجه تمایز ایرانیان با دیگران است و این در حالی است که سبک زندگی غربی

ایرانی اسلامی را بر اساس ارزش‌های اقتصادی در جامعه آماری پیش‌بینی نمود.

بحث

انسان‌ها همواره در طول زندگی خویش، سبک‌های خاصی را برای زندگی شخصی یا گروهی و جمعی خویش برگزیده‌اند. سبک زندگی به مفهوم شیوه‌ای از زندگی است که افراد آن را انتخاب کرده‌اند. امروزه بیش از پیش شاهد تحول در تعداد و کیفیت سبک‌های زندگی هستیم که در جوامع مختلف در جریان می‌باشد (۱۱). نتایج مطالعه حاضر همسو با مطالعات مان (Manne) و همکاران (۲۰۰۷) (۱۱)، مان (Manne) و همکاران (۲۰۰۶) (۱۲) و دراگست (Drageset) و همکاران (۲۰۰۵) (۱۳) می‌باشد. گیدنز (Giddens) در زمینه این تغییرات بر این باور است که افراد در گذشته بر اساس ملزومات کلی، سبک زندگی نسبتاً مشخصی را می‌پذیرفتند و به ندرت امکان تغییر در آن را داشتند در حالی که امروزه هر یک از افراد بنا به اراده خویش سبکی از زندگی را برای خود بر می‌گزینند. اما گیدنز (Giddens) اشاره می‌کند که این آزادی در انتخاب به

اجتماعی بر سبک زندگی جوانان با توجه به نقش میانجی ارزش‌ها موثر هستند.

References

- Ahmad F, Muhammad Mb, Abdullah AA. Religion and spirituality in coping with advanced breast cancer: perspectives from Malaysian Muslim women. *J Relig Health*. 2011;50(1):36-45.
- Batty GD, Whitley E, Gale CR, Osborn D, Tynelius P, Rasmussen F. Impact of mental health problems on case fatality in male cancer patients. *Br J Cancer*. 2012;106(11):1842-5.
- Bisson JI, Chubb HL, Bennett S, Mason M, Jones D, Kynaston H. The prevalence and predictors of psychological distress in patients with early localized prostate cancer. *BJU Int*. 2002;90(1):56-61.
- McGregor BA, Antoni MH. Psychological intervention and health outcomes among women treated for breast cancer: a review of stress pathways and biological mediators. *Brain Behav Immun*. 2009;23(2):159-66.
- Prutipinyo C, Maikew K, Sirichotiratana N. Self-care behaviours of chemotherapy patients. *J Med Assoc Thai*. 2012;95 Suppl 6:S30-7.
- Chida Y, Hamer M, Wardle J, Steptoe A. Do stress-related psychosocial factors contribute to cancer incidence and survival? *Nat Clin Pract Oncol*. 2008;5(8):466-75.
- Dalby P. Is there a process of spiritual change or development associated with ageing? A critical review of research. *Aging Ment Health*. 2006;10(1):4-12.
- Zhou ES, Kim Y, Rasheed M, Benedict C, Bustillo NE, Soloway M, et al. Marital satisfaction of advanced prostate cancer survivors and their spousal caregivers: the dyadic effects of physical and mental health. *Psychooncology*. 2011;20(12):1353-7.
- Geisser ME, Cano A, Leonard MT. Factors associated with marital satisfaction and mood among spouses of persons with chronic back pain. *J Pain*. 2005;6(8):518-25.
- Hinnen C, Hagedoorn M, Ranchor AV, Sanderman R. Relationship satisfaction in women: a longitudinal case-control study about the role of breast cancer, personal assertiveness, and partners' relationship-focused coping. *Br J Health Psychol*. 2008;13(Pt 4):737-54.
- Manne SL, Norton TR, Ostroff JS, Winkel G, Fox K, Grana G. Protective buffering and psychological distress among couples coping with breast cancer: The moderating role of relationship satisfaction. *J Fam Psychol*. 2007;21(3):380-8.

به ویژه تحت تأثیر روند رو به رشد جهانی شدن و گسترش رسانه‌های جهانی روز به روز در کشور ما گسترش یافته و سبک زندگی ایرانیان به ویژه جوانان را متحول ساخته است (۱۴). آنچه بیش از همه موجب شکل‌گیری این موضوع شد دغدغه ذهنی پژوهشگر در زمینه یکی از مسائل جدی حال حاضر جوانان بویژه در زمینه سبک زندگی بوده است. تغییر مؤلفه‌های سبک زندگی مانند مصرف کالاهای فرهنگی، تغییر در نحوه گذران اوقات فراغت، مدیریت بدن و الگوی مصرف غذا به طور مثال روند افزایشی غذاهای فوری و تغییر نحوه لباس پوشیدن و آرایش افراد و بویژه جوانان در ایران بیانگر تغییر سبک زندگی ایرانیان به طور کلی و جوانان به طور اخص است و سبک زندگی جوانان روز به روز به سبک زندگی غربی شبیه‌تر می‌گردد. از سوی دیگر به نظر می‌رسد که نوعی تقابل و تضاد میان سبک و فرهنگ زندگی غربی و شیوه زیست اسلامی وجود دارد و هر یک از آنها مسیر خاصی را دنبال می‌کنند (۱۵). این در حالی است که هر جامعه به دلیل برخورداری از شرایط خاص اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، تاریخی و... نیازمند داشتن سبک زندگی خاص خود می‌باشد و بنابراین تجویز یک نسخه منفرد از سبک زندگی برای کشورهای مختلف - یعنی همان چیزی که کشورهای غربی، آن را می‌خواهند - امری صحیح نیست، بلکه لازم است مردم هر جامعه براساس ارزش‌های فرهنگی و مذهبی خود، سبک زندگی خاص خویش را داشته باشند (۱۶). از آنجا که جامعه ایران، قرن‌های متمادی است که از فرهنگ دین اسلام بهره می‌گیرد و در عین حال مؤلفه‌های اصیل خود نظیر فرهنگ ایرانی را در آن حل کرده است از این رو لازم است سبک زندگی ایرانی اسلامی به عنوان سبکی که زائیده جامعه ایرانی است و سال‌هاست در آن ریشه دارد به عنوان الگوی سبک زندگی مردم پذیرفته شود و هرگونه سبک زندگی دیگر از جمله سبک زندگی غربی و پذیرش آن از سوی مردم و بویژه جوانان به دلیل ناهماهنگی با فرهنگ ایرانی اسلامی می‌تواند باعث بروز تنش‌ها و تضادهای فرهنگی در جامعه ایرانی گردد.

نتیجه‌گیری

به طور کلی می‌توان اذعان داشت که شبکه‌های

12. Manne SL, Ostroff JS, Norton TR, Fox K, Goldstein L, Grana G. Cancer-related relationship communication in couples coping with early stage breast cancer. *Psychooncology*. 2006;15(3):234-47.
13. Drageset S, Lindstrøm TC. Coping with a possible breast cancer diagnosis: demographic factors and social support. *J Adv Nurs*. 2005;51(3):217-26.
14. Cross AJ, Elliott RA, Petrie K, Kuruvilla L, George J. Interventions for improving medication-taking ability and adherence in older adults prescribed multiple medications. *Cochrane Database Syst Rev*. 2020;5(5):CD012419.
15. Bennett S, Pigott A, Beller EM, Haines T, Meredith P, Delaney C. Educational interventions for the management of cancer-related fatigue in adults. *Cochrane Database Syst Rev*. 2016;11(11):CD008144.
16. Horvat L, Horey D, Romios P, Kis-Rigo J. Cultural competence education for health professionals. *Cochrane Database Syst Rev*. 2014;(5):CD009405.